

URSUL RUS A REÎNGHIȚIT CRIMEEA. CE VA URMA?

„Le mulțumim tuturor celor care au spus „Da” marilor Rusii... Crimeea adusă în Rusia de Ecaterina a II-a a revenit acasă.”
(V. Putin. 18.03.2014)
„Le mulțumim tuturor celor care au spus „Da” marilor Rusii. Basarabia adusă în Rusia de țarul Alexandru I a revenit acasă.”
(V. Putin. ???.20??)

Scenariul cel mai prost pentru Ucraina s-a realizat. Ursul estic a sugrumat o parte din teritoriul Ucrainei. Au procedat așa cum au făcut ultimii peste 200 de ani. Vecinii au fost priviți întotdeauna de către Rusia imperialistă doar ca un posibil spațiu de extindere teritorială. Au inventat și un termen geopolitic anacronic: străintăteala apropiată, în care este inclusă Republica Moldova, care nu are hotar comun cu Rusia, și nu este inclusă China, care are peste 1000 km. un imperiu întins pe două continente pe a 7-a parte a Terrei în stilul mentorilor lor țăriști (Petru I, Ecaterina a II-a) se lățește peste vecinii săi mai mici. Prima jertfă a căzut Crimeea, teritoriu care aparține chiar surorii sale slave Ucraina, motivul inventat fiind „apărarea etnicilor ruși”. Este foarte clar că acest caz extraordinar este doar un test pentru europeni și americani. Declarația lui Putin că Crimeea va fi unicul teritoriu anexat este o poveste pentru copii, lucru demonstrat de istorie. La 1792 Ecaterina a II-a ocupă Transnistria (din acest moment acest teritoriu devine „pământ adevărat rusesc”, fixând „...hotarul pe veci pe r. Nistru între imperiile rus și otoman” (așa scria în Tratatul de pace de la Iași de la 09.01.1992, unde pe lângă anexarea Transnistriei a fost recunoscută și anexarea Hanatului Crimeei). Această veșnicie în stil rusesc a durat doar 20 de ani. La 1812 Rusia își mută gardul pe r. Prut, înghițând cea mai frumoasă parte a vecinului său, Principatul Moldovei. Este grațios în acest sens și cazul celor doi căpitanii al secolului XX – Stalin și Hitler. Hitler în partea de vest a Europei a înghițit rând pe rând cu acordul tacit al granziilor europene Austria, regiunea sudetă a Cehoslovaciei, împărțind „frățeste” cu Stalin „sora lui slavă” Polonia, ca în final să continue campania fulgerătoare de ocupare a tuturor țărilor europene, cu excepția Marii Britanii. Stalin – în partea de est a Europei, după împărțirea (a patra oară în ultimii 200 de ani!!!) a Poloniei (observați câtă dragoste frățescă!!!), urmează Țările Baltice, Basarabia și Bucovina. Istoria se repetă, cu regret, în partea ei proastă. Cei care nu trag învățăminte din greșelile comise riscă să le repete. Este cazul situației actuale legate de agresiunea Rusiei contra Ucrainei. Dictatorii pot fi opriți în apucăturile lor animale doar printr-o ripostă comună hotărâtă. Deocamdată sancțiunile impuse Rusiei de către SUA și Uniunea Europeană sunt nesemnificative, care nu deranjează prea tare ursul rus nesimțit. Istoria a demonstrat ineficiența oricăror încercări de împăciuire a dictatrilor porții pe cale de război. Cineva spunea că cunoaște zece metode de a scoate ursul din bărlag și niciunul de a-l băga înapoi. Cu regret, comunitatea internațională a folosit în ultimul timp multe metode de scoatere a ursului rus din bărlag, gândind că îl poate dresa, însă a greșit. Acum nu mai știe cum să-l bage înapoi în bărlag. Ursul trebuia ținut în bărlag. Au acceptat Rusia, o țară cu enorme bogății naturale, cu un enorm arsenal nuclear, dar cu un statut de țară subdezvoltată sub aspect economic, în grupul G8, trezind în neoimperialismul rus instinctul animalic de supraputere.

Cu regret, unii comentatori politici și foști politicieni români de pe ambele maluri ale Prutului, nu dintre cei aserviți neoimperialismului rusesc, vin cu opinii absolute incorecte că Rusia și-a reluat înapoi ceea ce îi aparținuse, adică Crimeea. Am auzit această opinie și de la stimabilul ex-premier moldovean dl Mircea Druc. Este un nonsens. O scurtă incursiune istorică demonstrează acest lucru. În urma Războiului Ruso-Turc din 1735-1739 forțele unei ruso-ucrainene au atacat hanatul chiar pe pământul Crimeei. Este pentru prima oară când cizma moscovitului a călcat pe pământul Crimeei, considerat astăzi drept veșnic pământ rusesc (la ruși veșnicia are o perioadă scurtă). În timpul domniei împăratului Ecaterina a II-a după victoria rușilor din 1768-1774 a fost semnat tratatul de la Kuciuk-Kainargi, care asigura independența (!!!) Hanatului Crimeei față de Imperiul Otoman sub domnia hanului Șahin Ghirai. Creșterea influenței rusești în Ha-

nat și acțiunile violente ale hanului împotriva opoziției interne au condus la izbucnirea războiului civil. Pe 8 aprilie 1783, încălcându-și obligațiile ce-i reveneau prin tratatul de pace, Ecaterina a II-a a intervenit în războiul civil din hanat, anexând întreaga peninsula. (Istoria se repetă. Rusia provoacă un adevărat război civil în Crimeea, dar deoarece Putin se grăbește, îi înlocuiește pe insurgenții care nu apar cu soldații ruși deghizați. Organizează un referendum ilegal, în urma căruia Crimeea își declară independența. Peste două zile Crimeea independentă este anexată la Rusia prin „Tratatul de la Moscova din 18.03.2014”) Crimeea a devenit „rusească” doar la 1783, în urma războiului ruso-turc, fiind luată și anexată la imperiul de răsărit de la tătari, nu de la turci. Doar peste mai puțin de treizeci de ani, aproximativ în aceleași condiții, în urma Războiului Ruso-Turc din 1806-1812 partea de est a principatului Moldova, cea mai frumoasă a ei, numită impropriu de ruși Basarabia, este ruptă de la principatul Moldovei, nu de la turci, și anexată la imperiul din răsărit. În același mod rușii încearcă să argumenteze că Basarabia a fost luată de la turci, în special, vechile cetăți moldovenești Chilia, Izmail, Cetatea Albă, Tighina și Hotin, nu de la principatul Moldovei. Recunoscând dreptul Rusiei asupra Crimeei, indirect se recunoaște și dreptul ei asupra Basarabiei, ceea ce este absolut greșit și periculos, în special, în situația de astăzi. „Le mulțumim tuturor celor care au spus „Da” marilor Rusii... Crimeea adusă în Rusia de Ecaterina a II-a a revenit acasă”, a declarat țarul Putin după spectacolul consacrat „alipirii Crimeei la Rusia”. „Le mulțumim tuturor celor care au spus „Da” marilor Rusii. Basarabia adusă în Rusia de țarul Alexandru I a revenit acasă”, ar putea declara mâine-poimâine „țarul” Putin.

Să încercăm să stabilim istoria populării peninsulei Crimeea. Conform surselor grecești și egiptene, din cele mai vechi timpuri Crimeea a fost populată de hiperberoi (denumirea greacă a pelasgilor – stră-strămoșii noștri, protolatini), apoi de un amestec de triburi traco-cimeriene și scitice, care au format regatul Bosforul Cimerian, apoi de greci, romani și urmașii lor, genovezii. Un alt nume care e mai rădăcinat în antichitate, dar și mai târziu, este acela de Khersonese. „În Crimeea totul este pătruns de istoria comună. Alci se află vechiul Kherson, unde a fost creștinat sfântul cneaz Vladimir (al Kievului!!! Nu al Moscovei... n.n.), declară în cuvântarea sa din 18.03.2014 V. Putin, făcând aluzie la „Kosovo este Serbia”. În a. 1204 în sudul peninsulei a apărut principatul Theodoro, ca succesor al Imperiului Bizantin, cu capitala Theodoro, în prezent Mangop. În 1441 Haci Ghirai, care se considera urmaș al lui Cinghiz Han, a fondat Hanatul Crimeei independent, care cuprindea peninsula Crimeea și stepele din nordul Marii Negre. În 1475 Imperiul Otoman a ocupat principatul Theodoro și coloniile genoveze Cembalo, Caffa ș.a. din sudul Crimeei, transformându-l într-un fel de raleale turcești, ostașii lui Ștefan cel Mare fiind ultimii apărători ai capitalei Mangop. Relațiile dintre turci și tătari au avut un caracter de protectorat. Pe parcursul ultimilor 300-400 de ani tătarii din Crimeea au fost practic permanent aliați ai Imperiului Otoman în războaiele duse împotriva creștinătății. Uneori erau folosiți de domniitorii principatelor române în războaiele lor interne sau împotriva expansiunii polonezilor sau ungurilor. Dacă e să judecăm cu judecata strămbă rusească, ucrainenii ar avea mai mult drept să declare Crimeea pământ strămosesc al lor. De la apariția primului stat al slavilor de răsărit – Rusia Kieveană în sec. XIX – ei au avut legături permanente, sub formă de incursiuni militare sau legături culturale cu cărmuitorii Crimeei. Multe eforturi în acest sens a făcut cneajna Olga, soția cneazului Rusia, care fusese creștinată la Constantinopol. Ea a încercat în repetate rânduri de a-l creștina pe fiul său, cneazul Sveatoslav, care căuta fericirea pe teritoriul străine, dorind să-și mute capitala la Preslava (actuala Dobrogea). „De ce mă părăsești, fiul meu, și unde mergi? Căutând bunuri străine, cui le lași pe ale tale?” (aceleiași comportament îl au și actualii oficiali ruși). În final nepotul ei, cneazul Vladimir din Kiev, a fost creștinat la Cherson (Crimeea). Chiar și principatul Moldovei ar avea mai mult drept asupra Crimeei, deoarece Ștefan cel Mare a primit moștenire prin soția sa Maria de Mangop, descendentă din dinastia bizantinilor din Crimeea, acest teritoriu.

Deci, sub aspect istoric rușii nu au nici un drept asupra Crimeei. Sub aspect moral – nici atât. Pretextul inventat de apăra-

re a rușilor, oriunde s-ar afla ei, nu rezistă. La început își aduc conaționalii în teritoriile ocupate, apoi îi apără. La momentul ocupării Crimeei de către ruși în 1783, populația creștină stabilă era, în mare parte, alcătuită din greci și români. Rusia i-a mutat pe acești români în Munții Caucaz sau Siberia, înlocuindu-i cu ruși, sârbi, bulgari sau ucraineni. Curat în stil rusesc. De fapt, Ucraina plătește astăzi pentru miopia politică de care a dat dovadă în toți acești peste 20 de ani de independență. În loc să colaboreze real cu alte foste surori de uniune (Țările Baltice, Republica Moldova, Georgia, Armenia ș.a.) în diminuarea expansionismului Rusiei și consolidarea independenței lor, deseori, dintr-un fals instinct de frăție slavă, a fost alături de ruși. Cu regret, pe parcursul acestor peste 20 de ani Ucraina a fost de partea Rusiei în problema sângărană a Basarabiei – Transnistria. În războiul Rusiei contra țărănului stat Republica Moldova din 1992 detașamente de ultranaționaliști ucraineni UNSO luptau alături de ultranaționaliști ruși (Rogozin, liderul partidului neobolșevic rus, Nevzorov, cazaci ș.a. adunătură slavă) contra românilor băștinași. Regimul din Transnistria n-ar fi existat nici un an dacă nu ar fi fost susținerea tacită a Ucrainei în toți acești peste 20 de ani.

„Dă-i voie lui Ivan, el se urcă pe divan”, spune o zicală românească născută relativ recent, de când românii au avut nenorocul să-i cunoască mai bine pe „eliberatorii” ruși. Este și cazul „ivanului” Putin. „După Crimeea nu vor urma și alte teritorii”, a declarat Putin la „festivitatea solemnă de semnare a acordului de alipire a Crimeei și or. Sevastopol la Rusia” din 19.03.2014. Povești pentru adormit copiii. Cu regret, și unii copii europeni mai vârstnici, din anumite motive, dau crezare balivelnelor putiniste. Nu însă și cei care au avut nenorocul să cunoască mai bine apucăturile „fraților ruși”. „Dați să nu credem că Rusia se va opri aici. Acesta este doar un început. Istoria a demonstrat acest lucru”, a declarat președintele României T. Bănescu la întâlnirea de urgență cu omologul său moldovean N. Timofti de la Iași din 20.03.2014, unde au fost discutate căile de contracarare a pericolului rusesc pentru Republica Moldova (avertizarea lui T. Bănescu că „Marea Neagră devine lac rusesc”, luată în derdere de adversarii săi politici, iată că se realizează). Propunerea promovată de avocatul cel mai de nădejde al Republicii Moldova – România, exprimată la summitul PPE din 21.03.2014 de către președintele T. Bănescu este urgentarea semnării acordului de asociere. La scurt timp Consiliul de primăvară al UE a acceptat unanim semnarea Acordului în luna iunie. Accelerarea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană rămâne o prioritate și cerință a Republicii Moldova pentru a contracara pericolul rusesc iminent. „Țărânel român-lă urât întotdeauna pe moscal”, scria ideologul comunismului K. Marx, recunoscut ca atare și de comuniștii ruși. Ar fi poate cea mai bună soluție pentru Republica Moldova în situația actuală. Rusia nu ne va acorda o perioadă mai mare pentru aderare. Utilizând căteia autohtoni – marionete ale Kremlinului gen Dodon, Voronin, Formuzal, Șelin, Garbuz ș.a. cai troieni deghizați în „salvatori ai statalității moldovenești”, Rusia va repeta scenariul ucrainean – anexarea Transnistriei și destabilizarea situației pe malul drept al Nistrului pentru a stopa și a reorienta Republica Moldova din cursul său european, așa cum au procedat cu Ucraina în noiembrie anul trecut. Aceleași scenarii e confirmat și de vizita de urgență (mai exact chemarea lor la Kremlin pentru a primi instrucțiuni necesare pentru următorul pas în scenariul rusesc) a așa-numitului președinte al rmn., E. Șevciuk, și a bașkanului autonomiei găgăuze Formuzal. Culmea, ultimul este membru al guvernului de la Chișinău – dovadă de indulgență excesivă față de o persoană care a încălcat atât de grav constituția Republicii Moldova. „Crina nepedepesită naște monștri”, spune o înțeleaptă zicală, care se pare că e uitată de guvernarea de la Chișinău.

Al doilea război mondial a fost declanșat de Stalin (a se vedea mărturiile multor specialiști că u.r.s.s. se pregătea de un nou război chiar după încheierea primului război mondial, „Trebuie să ne pregătim de un nou război pentru a instaura revoluția proletară mondială”, a declarat V. Lenin după terminarea războiului civil). Putin ar putea intra în istorie drept declanșatorul celui de-al treilea război mondial, care ar putea fi și ultimul în istoria civilizației umane.

Valeriu DULGHERU

ACADEMICIANUL GHEORGHE DUCA

Rar se poate întâlni în managementul academic o notă biografică în care reputația personală și cea a Academiei pe care o conduce să se interinfuzeze atât de fericit ca aceea a Academicianului Gheorghe DUCA. Competența științifică și profesionalismul, prestigiul și credibilitatea de care se bucură i-au atras respectul și poziționarea în funcții de conducere încă din tinerețe. În perioada 1988-1992 deține funcția de șef al Catedrei de chimie – fizică a Universității de Stat din Moldova. În anul 1990 obține gradul didactic de profesor universitar. Între anii 1991-1998 este director al Centrului de Cercetare în domeniul chimiei industriale și ecologice. În perioada 1992-1998, a îndeplinit funcția de decan al Facultății de chimie industrială și ecologică. În anul 1992 i-a fost încredințată președinția Comitetului republican pentru decernarea premiilor pentru tineret în domeniul științei și tehnicii, funcție pe care o deține și în prezent.

Recunoașterea cea mai înaltă a calităților sale de cercetător și în aceeași măsură

de manager în cercetarea științifică a venit din partea celui mai important for de știință și cultură al Republicii Moldova în anul 1992, când a fost ales membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. În anul 2000 a devenit membru titular al Academiei.

În anul 1998 este ales deputat în Parlamentul Republicii Moldova și timp de 3 ani îndeplinește funcția de președinte al Comisiei pentru cultură, știință, învățământ și mijloace de informare în masă a legislativului de la Chișinău. Între 2001-2004, în baza votului de încredere acordat de Parlament, este numit în funcția de Ministru al ecologiei, construcțiilor și dezvoltării teritoriului. Demisionază din Guvern la 5 februarie 2004, la momentul alegerii sale în înalta funcție de Președinte al Academiei de Științe a Moldovei, devenind, potrivit reglementărilor Republicii, din oficiu membru al Guvernului, funcție pe care o deține și în prezent, odată ce a fost reales Președinte al Academiei de Științe din Moldova la 21 februarie 2008.

Personalitate marcantă în domeniul fundamental de cercetare, chimie, fizică și protecție a mediului ambiant, Domnul Academician Gheorghe DUCA reprezintă un model de carieră științifică, în cadrul căreia se împletește armonios cercetarea științifică de cel mai înalt nivel, orientată asupra problemelor stringente din economia Moldovei și asupra tendințelor și proceselor marcante ale societății cunoașterii. Acest ultim concept a fost, de altfel, și promovat în Republica Moldova de Academicianul Gheorghe DUCA. Domnia sa este autor a 70 de monografii și manuale, 150 de brevete de invenții, a condus 8 proiecte naționale și 28 proiecte internaționale, a organizat 32 conferințe internaționale, este prezent ca președinte sau membru în 11 colegii redacționale internaționale, participă la 17 activități publice și la 5 activități legislative.

Laborioasa activitate de cercetare a Domnului Academician Gheorghe DUCA este mărturie responsabilității Domniei sale în asumarea funcției de intelectual dedicat trup și suflet intereselor naționale. Ceea ce distinge opera științifică a Domnului Academician Gheorghe DUCA este situația întregii sale existențe în epicentrul preocupărilor pentru modernizarea Republicii Moldova. Străbătută de grija de a alege soluțiile concrete la problemele de fond ale dezvoltării Republicii Moldova în context european și global, marea calitate a operei științifice a Domnului Academician Gheorghe DUCA este accesibilitatea, izvorâtă din limpezimea viziunilor și din probitatea așezărilor, oferind astfel explicații în formă esențializată și soluții utile.

Excelața științifică și profesională a carierei Domnului Academician Gheorghe DUCA se bucură de recunoașterea națională și internațională, prin acordarea de către un număr însemnat de titluri de Doctor Honoris Causa, membru în societăți chimice, laureat al Premiului de Stat pentru știință și artă, savant al Anului, Cavaler a numeroase ordine etc. În anul 2007 a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Despre personalitatea domnului academician Gheorghe DUCA s-a scris mult și bine meritat. Pe bună dreptate, colegii săi îl consideră fondatorul școlii științifice a chimiei ecologice, revitalizează al științei, personalitate polivalentă și de noblete rară, pedagog de sorginte reformatoare. Depășindu-și timpul, prof. Gheorghe DUCA prețuiește prezentul și vede viitorul în întreaga sa complexitate!

S-a scris însă mai puțin despre Domnul Academician Gheorghe DUCA în calitatea sa de manager general al Academiei de Științe a Moldovei. Această componentă a activității Domniei sale este deosebit de necesar să fie relevată și subliniată în aceste zile când sunt organizate alegerile statutare ale Conducerii la vârf a Academiei de Științe a Moldovei. Îmi exprim convingerea că mem-

brii Academiei de Științe a Moldovei sunt de acord cu Richard Farmer, care susține că „o țară este bogată prin managementul ei”, și cu mine, care, parafrazându-l și mutând obiectul de vedere, domnul academician Gheorghe DUCA a produs un management academic de mare valoare teoretică, pe care l-a aplicat cu îndrăgita consecvență, obținând rezultate remarcabile. În calitatea mea de creator al Școlii de Management de la Brașov și a Școlii Doctorale în management de la Sibiu, precum și de specialist în management universitar și academic, consider că succesul, performanța și reputația Academiei de Științe a Moldovei sunt garantate de managementul academic patronat cu admirabilă precizie de Domnul Președinte Gheorghe DUCA. Domnia sa a localizat în mod judicios succesul, performanța și reputația Academiei în cultura organizațională și în cultura managerială a acesteia și a reușit ca, în ambele planuri, cultura să fie împărțită de membrii și cercetătorii comunității academice, întărind astfel baza activității științifice în Academia de Științe a Moldovei. În acest cadru organizațional au fost dezvoltate valori, credințe, perspective și așteptări pe care membrii Academiei și le-au însușit și transpus deopotrivă în modele implicite sau explicite, precum și în comportamente academice sub forma punctelor de vedere și de acțiune cu privire la problemele științei și societății în ansamblu ei.

Un merit deosebit al domnului academician Gheorghe DUCA constă în aceea că în documentele de management organizațional ale Academiei de Științe a Moldovei, strategia este așezată în prim plan. Sunt subliniate concepții și tendințe prioritare în managementul Academiei de Științe a Moldovei. Sunt judicios poziționate domenii importante ale managementului academic: managementul calității cercetării științifice, managementul activității de marketing în cercetare, sistemul informațional-decisional al Academiei de Științe a Moldovei, controlul managerial-academic, comunicarea și managementul resurselor umane, managementul dezvoltării bazei tehnico-materiale, managementul financiar-contabil, managementul relațiilor academice internaționale și toate legate de eficiența managementului academic.

Sunt, prin toate acestea, îndreptățiți să afirm că în zilele noastre în Academia de Știință a Moldovei managementul academic conceput și practicat de Domnul Academician Gheorghe DUCA constituie o activitate complexă, care vizează domenii semnificative. Din această perspectivă, deceniul 2004-2014, în care domnul academician Gheorghe DUCA a ostentat ca președinte al Academiei de Științe a Moldovei, a atras numeroase succese majore. Academia a evoluat considerabil în planul reputației academice, continuând să fie cea mai puternică instituție de interes național în sfera științei și inovării, coordonarea activității științifice și de inovare, cel mai înalt for științific al țării și consultanțul științific al activităților publice ale Republicii Moldova.

De pe această poziție, președintele Academiei de Științe a Moldovei are datoria de a privi spre viitor, spre obiectivele strategice ce-i stau în față. Ele sunt numeroase, grele și de mare responsabilitate. În primul rând mă refer la Cadrul de Parteneriat ONU - Republica Moldova 2013-2017, care se bazează pe strategiile naționale și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova și definește 3 domenii de cooperare ONU: guvernarea democratică, justiția, egalitatea și drepturile omului; dezvoltarea umană și incluziunea socială; și mediu, schimbările climatice și gestionarea riscurilor de dezastre. În al doilea rând, am în vedere Strategia de cercetare, dezvoltare a Republicii Moldova până în anul 2020, în care Guvernul stabilește ca rolul de „Stat major” să revină Academiei de Științe a Moldovei, președintele Academiei fiind împuternicit să exercite controlul asupra executării Hotărârii guvernamentale. În al treilea rând, se poziționează Strategia inovațională a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020, „Inovații pentru competitivitate” și în care Academia de Științe a Moldovei, în conformitate cu prevederile Codului cu privire la știință și inovare, execută rolul de coordonator în promovarea inovațiilor și transferului tehnologic. Se cere și se cuvine ca, de acum înainte, toate aceste obiective să fie armonizate cu strategiile și directivele europene, urmare a statutului nou pe care Republica Moldova l-a dobândit odată cu semnarea Acordului de parteneriat cu Uniunea Europeană.

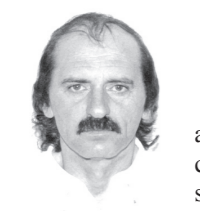
În toate trebuie manifestate multidisciplinaritate, interdisciplinaritate și transdisciplinaritate, pe care numai Academia de Științe a Moldovei, în conformitate cu prevederile Codului cu privire la știință și inovare, execută rolul de coordonator în promovarea inovațiilor și transferului tehnologic. Se cere și se cuvine ca, de acum înainte, toate aceste obiective să fie armonizate cu strategiile și directivele europene, urmare a statutului nou pe care Republica Moldova l-a dobândit odată cu semnarea Acordului de parteneriat cu Uniunea Europeană.

În toate trebuie manifestate multidisciplinaritate, interdisciplinaritate și transdisciplinaritate, pe care numai Academia de Științe a Moldovei, în conformitate cu prevederile Codului cu privire la știință și inovare, execută rolul de coordonator în promovarea inovațiilor și transferului tehnologic. Se cere și se cuvine ca, de acum înainte, toate aceste obiective să fie armonizate cu strategiile și directivele europene, urmare a statutului nou pe care Republica Moldova l-a dobândit odată cu semnarea Acordului de parteneriat cu Uniunea Europeană.

De aceea, consider că total îndreptățită candidatura Academicianului Gheorghe DUCA pentru un nou mandat de Președinte al Academiei de Științe a Moldovei.

Prof. univ., dr. H.C. Ion PETRESCU, membru de onoare al Academiei de Științe a Republicii Moldova

Un Chișinău somnolent și o Ucraină agitată

Interesantă a devenit acum presa lumii. Ai ce citi. Grație Ucrainei și Rusiei. Două popoare vecine, coapte din aceiași aluat genetic, vorbitoare de limbi asemănătoare, se confruntă de parcă ar fi rivale implacabile din naștere. Cel mare, aidoma rechinului, vrea să-l înghiție pe cel mic. Ucraina se apără, fără a utiliza cuțitul, iar Rusia o atacă, îi fură teritoriul, informând-o că astfel se manifestă faza iubirii supreme.

Îmi plac caricaturile. Mă înveslesc. Îmi amintesc de una depistată în *Krokodil*, revistă sovietică de satiră și umor. Un bărbat privește, indignat și deiontor, la un țap care, liniștit, fără să-i pese, mănca varza din livada acestuia. Dădesubt – textul: Îți repet pentru a suta treia oară – căra-te din livadă și nu-mi mânca varza!

Revenind la realitate, constatăm că, în pielea țapului, acționează Rusia, iar în rolul bărbatului indignat – restul lumii, în frunte cu Uniunea Europeană și Statele Unite. Zilnic auzim amenințări la adresa Rusiei: se îngheață câteva conturi bancare ale demnitarilor ruși și ucraineni, dar nu pe mult timp – până în septembrie. Cam de o lună de zile se trancănește despre aplicarea unor sancțiuni care nu se mai produc. Rezultatul? Crimeea a dispărut din componența Ucrainei. Cred că pentru todeauna. Numai proștii și naivii speră că rușii vor restitui furtul.

În regim de urgență, Ucraina a semnat partea politică a Acordului de asociere la Uniunea Europeană. Act formal: acest acord reprezintă doar o bucatică din ceea ce trebuia să semneze fugitul președinte Ianukovič în noiembrie trecut la Vilnius. Praf în ochi! Și aceasta se întâmplă după ce la Kiev s-a instalat guvernarea proeuropeană? Cu un atare comportament, Uniunea Europeană pierde din popularitate printre țările estice ale continentului.

Nouă ni se promite că îl vom semna în iunie, adică înainte de termen. Bucurie ameteitoare în capul năfăleșilor. Acțiunile molcome ale Ocidentului m-au trezit din euforie ca dintr-o beție de scurtă durată. Semnarea acordului îi alarmează cumva pe ruși? Sigur că nu! Curios să aflu: după semnarea acordului, UE, în caz de Rusia intervine pe cale armată pe teritoriul Republicii Moldova, va acționa la fel

precum procedea în prezent cu Ucraina? Ca om pragmatic ce mă socot, stăpân al unei case gata-gata să se prăvale, cu doi purcei și trei oi în ocol, mă întreb: dacă mă unesc cu *cineva*, în situația când vecinul hrăpăreț de peste drum va îndrăzni să pună laba pe avutul meu, acest *cineva* va sări în apărarea mea? Ori, pur și simplu, îl va privi încruntat, rezemat de gard, scărpinându-și obrazul cu degetul? Alternativa lipsindu-mi, *mulțumesc* măcar pentru solidaritate... cu degetul.

Mai incisivi în declarații se adevărese ministrii de externe ai Marii Britanii și Germaniei, inclusiv senatorul american John Mackein. Lista, cam scurtă, se încheie aici. Tocmai acum, în totil evenimentelor dramatice din Ucraina, m-am convins că Republica Moldova seamănă cu un teren nearat, lăsat de izbeliște, uitat de stăpân. Un stat-fantomă care, tremurând, își așteaptă sentința, un fel de șoricel în capcană, vecin cu un pisoi, deocamdată sătul. Că e membră a Organizației Națiunilor Unite și a altor structuri importante, Putin a demonstrat elocvent: faptul căntărește cât de înghețată rusească. Parafrazându-l pe germanul Bismarck: asemenea apartenenței valorează mai puțin decât documentele în care acestea au fost fixate.

Recent a avut loc o ședință a Parlamentului moldav, cu ușile închise, adică secretă, care a analizat situația din Ucraina. În aceeași zi, la o emisiune televizată, din relatările unor deputați, am dedus că la noi starea de lucruri nu mai este chiar atât de gravă cum încearcă să o prezinte restul lumii. *Satul arde, iar baba se piaptână*.

A vorbit și Valentina Stratan, deputat din partea Partidului Democrat al lui Marian Lupu. Am ascultat-o și, brusc, mi s-a făcut rău. Dau dreptate lui Vladimir Ilici Lenin: *la noi, și o bucătăreasă va putea conduce țara*. Dimitru Diacov, cel mai învechit democrat, ne îndeamnă să fim vigilenți și uniți. Căci numai așa vom salva țara. Uniți și cu mâinile în buzunar? Comuniștii cu socialiștii, liberalii cu democrații – toți împreună vom păzi statalitatea-fantomă?

Eugen Carпов, viceprim-ministrul, m-a calmat definitiv. El a anunțat că Federația Rusă a dat asigurări că nu ne va ataca. În forul meu interior, bănuiam de mult că nu suntem deștepți, dar nu mi-am imaginat să ne prostim

în așa măsură, că să credem promisiunile rușilor inclusiv în zilele când ei ocupă teritorii din statul vecin.

Inconsecvențe mi s-au părut și câteva declarații ale Președintelui rus Traian Bănescu. Ba spune că România se va uni în curând cu Republica Moldova. Zarvă mare a izbucnit printre sursoșii de pe Băl! Foarte bine, mi-am zis, deși nu înțelegeam cum anume se va produce contopirea. Apoi, după ce zarva s-a mai potolit, el se răzgândește, afirmând că conducerea de la Chișinău, momentan, are alte planuri. Unirea, deci, iarși se suspendă. Recent Bănescu m-a decepționat din nou: în caz de intervenție militară rusească în Republica Moldova, România, cică, nu va interveni. Mai conincis, va proceda ca la 28 iunie 1940. Știu că România face parte din blocul NATO și nu poate acționa de capul ei, dar, în așa caz, era mai chibzuit să tacă.

Lituania de asemenea e membru al blocului NATO, însă președintele ei, Dalia Grybauskaitė, utilizează sfaturi diametral opuse: *Niciodată nu trebuie să te temi de agresor, căci agresorul anume asta și așteaptă... Trebuie să opunem rezistență și să tragem, dacă cineva va cuteza să ne ocupe*. Când oare vom avea și noi o doamnă Dalia la Chișinău, dar, mai ales, la București?

Cu *impuscătură* stăm prost de foarte multă vreme. În articolul precedent accentuasem că Armata Națională a republicii va rezista maximum șase ore în fața unei reale invazii rusești. Am greșit. Reduc timpul până la trei ore. Uitasesm că o parte din soldații noștri sunt alolingvi, iar aceștia, cu siguranță de sută la sută, vor arunca armele la picioarele *eliberatorilor* lui prima secundă.

Igor Kabanenko, ex-prim-viceadjuțnal Comandamentului Suprem al armatei ucrainene, se indignează pe noua conducere de la Kiev, somând-o: *Declarați începerea războiului pentru apărarea patriei împotriva ocupanților!... Acționați odată și dați posibilitățile oamenilor să acționeze!* Are dreptate. Or, în urma pierderii Crimeei, mii de militari ucraineni s-au simțit umiliți, nevoiți să depună armele fără luptă, retrăgându-se împreună cu familiile pe teritoriul continental al țării. Exact așa procedea o bună parte a femeilor țătare cu copiii lor. Bărbaii au rămas acasă, pentru

Iulius POPA (ppilius@yahoo.com)